בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 8993/18

לפני:	כבוד השופטת ד' ברק-ארז כבוד השופטת ע' ברון כבוד השופט ע' גרוסקופף
העותרים:	1. דוד דורבן 2. רחל דורבן
	נ ג ד
המשיב:	צבא ההגנה לישראל

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותרים:	עו"ד גילי שפר; עו"ד רונן שקרלש
בשם המשיב:	עו"ד יונתן נד"ב

פסק-דין

השופט ע' גרוסקופף:

העתירה שלפנינו מופנית נגד צבא הגנה לישראל (להלן: "צה"ל"), ומבקשת כי נורה לו "לבוא וליתן טעם מדוע לא יאפשר לחיילים ולקצינים בשורותיו לקבל פרס כספי הנתרם על ידי העותרים להנצחת זכרו של בנם, חלל צה"ל סרן ניב-יה דורבן ז"ל". **מהטעמים שיובהרו להלן, הגענו למסקנה כי דין העתירה להידחות, בהיעדר עילה להתערבות במדיניות הצבא.**

רקע עובדתי בתמצית

1. **העותרים הם הוריו של חלל צה"ל סרן ניב-יה (הדס) דורבן ז"ל (להלן: "ניב-יה"), אשר נולד בשנת 1977, ונהרג בשנת 2003, בעת מילוי תפקידו. כעולה מהעתירה,**

ניב-יה התקבל לאחר התיכון לעתודה האקדמית בצה"ל והחל ללמוד בפקולטה להנדסת אווירונאוטיקה וחלל בטכניון (להלן: "הפקולטה"). עם תום לימודיו התגייס לחיל האוויר, סיים קורס קצינים בהצטיינות, והוצב בענף תיכון אווירונאוטי בחיל האוויר, שם היה שותף לפרויקטים הנדסיים מורכבים ומגוונים. בשנת 2001 נבחר פרויקט שהוביל לעבודה המצטיינת בחיל האוויר לשנים 2000-2001; והוא עצמו נבחר לקצין מצטיין בחיל האוויר לשנים 2001-2002. בשנת 2003 מצא את מותו בנסיבות טראגיות, והוא בן 25 בלבד.

2. בשנת 2005 פנו העותרים לטכניון, בבקשה לתרום פרס כספי על שם ניב-יה ז"ל אשר יחולק למהנדסים ולחוקרים מובילים בצה"ל וינציח את רוחו היצירתית של ניב-יה ואת תרומותיו ההנדסיות בעת שירותו בחיל האוויר (להלן: "פרס ניב-יה" או "הפרס"). בעקבות זאת הוסכם עם הטכניון, כי העותרים יתרמו מידי שנה פרס כספי אשר יחולק בגין מאמרים שלפחות מחצית ממחבריהם שירתו בצבא בעת כתיבתם, ואשר התקבלו להצגה בכנס האווירונאוטי השנתי למדעי התעופה. פרס ניב-יה חולק לראשונה בשנת 2006, לקצינים מענף מדעי הטיסה בחיל האוויר, ולאחר מכן במשך 10 שנים רצופות, במהלכן עלתה קרנו בקהילה המדעית. במשך שנים אלה חולק הפרס, על פי העותרים, "בתיאום ובשיתוף פעולה מלא עם צה"ל אשר נתן את ברכתו למהלך וגם היה שותף בבחירת הזוכים".

3. בשנת 2016 חל מפנה, ופרס ניב-יה לא חולק משום שלקצינים אשר זכו בו לא ניתן אישור מטעם צה"ל לקבלו. מסכת התכתבויות התנהלה בעקבות זאת בין גורמים מהטכניון לאגף כוח אדם בצה"ל (להלן: "אכ"א"), בניסיון להסדיר את המשך חלוקת הפרס. העמדה שהוצגה על ידי אכ"א הייתה כי "פרסים כספיים למחקרים בגין תפקיד צבאי אינם יכולים להיות פרטניים אישיים אלא יופנו למערך או ליחידה הרלוונטית" (ראו מכתב רל"ש ראש אכ"א דאז, רס"ן רועי כהן, מיום 29.1.2017 - נספח 9 לעתירה). על פי האמור בעתירה, העותרים שקלו אך שללו את האפשרות להעביר את כספי הפרס ליחידות בהן משרתים הזוכים, וזאת בשל היעדר אפשרות לשלוט על השימוש שייעשה בכספים, ולהבטיח כי הכסף ישמש להנצחתו של ניב-יה. ביום 5.2.2018 פנו העותרים באמצעות בא כוחם לרמטכ"ל, וביקשו את התערבותו כדי לאפשר את המשך חלוקתו של פרס ניב-יה. בפנייתם ציינו כי על פי ייעוץ משפטי שקיבלו, "אין כל מניעה שחייל יקבל פרס פומבי על ידי גוף הנושא אופי ציבורי והמכוון לציין הישגים ולהביע הוקרה על פעילות אקדמית מצטיינת". ביום 6.3.2018 נמסרה תשובת לשכת הרמטכ"ל, בה נאמר כדלהלן:

> לאחר ביצוע הבחינה על ידי הגורמים האמונים על הנושא בצה"ל, עודכנה מדיניות צה"ל בנושא כך שיתאפשר לזוכים לקבל את תעודת ההערכה על זכייתם.
> יחד עם זאת, פרסים כספיים למחקרים בגין תפקיד צבאי אינם יכולים להיות פרטניים אישיים אלא יופנו למערך או ליחידה הרלוונטית.
> כספי הפרס יועברו לאחר בחינתם באופן ייעודי לטובת רווחת חיילי היחידה בה משרתים הזוכים.

בימים 24.6.2018 ו-5.11.2018 פנו העותרים בפניות נוספות לרמטכ"ל. בפנייתם מיום 5.11.2018, ציינו, בין היתר, כי: "מרבית המאמרים אשר זכו עד כה בפרס ניב-יה מבוססים על עבודות מחקר של חיילים המשתלמים לתארים גבוהים בטכניון, והזיקה לנושאי העבודה בצבא אינה חזקה, ובמקרים רבים כלל לא קיימת". עוד טענו, כי הצבא נוהג בהפליה לרעה ביחס לפרס ניב-יה, שכן קיימים מקרים אחרים בהם מקבלים חיילים פרסים כספיים (כדוגמה הזכירו, בין היתר, את מצטייני נשיא המדינה, הזוכים ביום העצמאות למלגת לימודים באמצעות האגודה למען החייל).

4. ביום 21.11.2018 נתקבל מענה נוסף מלשכת הרמטכ"ל, במסגרתו נמסר לעותרים, בין היתר, כך:

> [...] בהתאם למדיניות צה"ל, חייל אינו רשאי לקבל באופן אישי פרס כספי בגין התפקיד הצבאי אותו הוא ממלא.
> בהתקיים התנאים הקבועים לכך בפקודת הצבא, חייל יוכל לקבל תעודת הערכה אודות הישגיו המקצועיים, אך אם יזכה בפרס כספי, לא יוכל לקבלו באופן אישי ויידרש להעבירו לרווחת כלל חיילי היחידה בה הוא משרת. אציין כי נוכל להעביר לידיעת המשפחה קודם לשימוש בסכומי הפרס, את המטרה אליה ייועד.
> אבהיר, כי אין באמור כדי למנוע מחייל לקבל פרס כספי עבור הישגים שאינם נוגעים לתפקידו הצבאי, אם מתקיימים התנאים הקבועים לכך בפקודות הצבא ובכפוף לקבלת אישור מראש מאגף כוח האדם.
> לקראת השנה הבאה, ככל שתהיה כוונה להעניק פרס כספי לחיילים, שלא בגין הישגיהם בתפקידם הצבאי, ניתן יהיה לפנות אלינו על מנת שנבחן את העניין מבעוד מועד, כאמור לעיל.
> [...].

על רקע זה, ומשהמענה שקיבלו לא הפיס את דעתם, הגישו העותרים "בצר להם, ולאחר לבטים רבים", את העתירה שלפנינו. הטענות במסגרתה, חופפות, במידה רבה, את אלו אשר העלו העותרים בפניותיהם הישירות לצה"ל.

טענות העותרים

5. טענת העותרים, בפשטות, היא כי אין בנמצא כל מניעה חוקית או אחרת להעניק את פרס ניב-יה לחיילים ולקצינים. לשיטתם, סעיף 2(ב)(3) לחוק שירות הציבור (מתנות), תש"ם-1979 מאפשר לחיילים ולקצינים לקבל פרסים שלא מאוצר המדינה כהוקרה על הישגיהם, כל עוד ניתן לכך פומבי. בנוסף, סעיף 7(ג)(2) לפקודת מטכ"ל מס' 33.0112 שכותרתה "מתנות, טובות הנאה, תרומות, מגביות וקנסות" (להלן: "פקודת המטכ"ל" או "הפקודה"), מאפשר לראש אכ"א להתיר לחיילים ולקצינים המשרתים בצבא לקבל "פרס המוענק בפומבי, על ידי גוף הנושא אופי ציבורי והמכוון לעודד שירות יעיל או לציין הישגים של עובדים ואנשי צבא או להביע הוקרה לפעולתם", אם הזכייה בו מפורסמת ברבים. פרס ניב-יה עונה לשיטת העותרים להגדרה זו.

6. עוד טוענים העותרים, כי צה"ל מאפשר מזה שנים לחיילים ולקצינים לקבל לידיהם מלגות ופרסים כספיים כדבר שבשגרה. בין הדוגמאות המוזכרות על ידם: אות מצטיין הנשיא, במסגרתו זוכים חיילים במלגות לימוד; פרס כספי שניתן לזוכה חידון התנ"ך, חייל בשירות חובה; היתר שניתן לאוניברסיטת בן גוריון ולאוניברסיטה הפתוחה לחלק מלגות לימודים לחיילים ולקצינים הלומדים בהן במהלך שירותם; פרסים כספיים שניתנו לחיילים ולקצינים בגין זכיה במרוץ הקפת התבור; ופרסים כספיים שחולקו לחיילים שהשתתפו בתחרויות שח-מט.

לשיטת העותרים, היתר לקבלת פרסים כספיים ניתן על ידי צה"ל כדבר שבשגרה גם במקרים בהם הפרס הוא בגין פעולות שביצעו חיילים במסגרת תפקידם; ואף לו היה הצבא מאמץ מדיניות לפיה אין מקום שחיילים וקצינים יקבלו פרסים בגין פעולות שביצעו במסגרת תפקידם, הרי שממילא-

> פרס ניב-יה אינו מחולק בגין מעשים שביצעו הזוכים במסגרת התפקיד, אלא בגין חיבור מאמרים אקדמיים שהקשר שלהם לפעילותם בצבא הוא עקיף בלבד, אם בכלל. יתר על כן, מרבית המאמרים הזוכים בפרס ניב-יה מחוברים בשיתוף עם גורמים מחוץ לצבא, כגון אנשי אקדמיה (שאינם מנועים מלקבל את הפרס), וברי כי בנסיבות אלו לא ניתן לטעון שמדובר במאמרים שחוברו במסגרת השירות הצבאי.

7. לאור כל האמור, טוענים העותרים כי החלטת הצבא שלא לאפשר לחיילים ולקצינים לקבל את פרס ניב-יה היא החלטה מפלה, המבססת עילה להתערבותו של בית

משפט זה מטעמי הפליה ואי-סבירות ההחלטה. עוד נטען, כי לאור השנים הארוכות בהן חולק הפרס, כמו גם מעורבות קצינים בצה"ל בייסודו ובחלוקתו, החלטת הצבא העדכנית פוגעת קשות וללא הצדקה באינטרס ההסתמכות של העותרים.

טענות המשיב

8. לשיטת המשיב, המסגרת הנורמטיבית החלה בענייננו (כפי שתפורט להלן), אינה מאפשרת לחייל לקבל פרס כספי מסוג פרס ניב-יה, ככל שהמאמר נשוא הזכייה קשור לתפקיד אותו הוא מבצע במסגרת שירותו בצה"ל (אף כי אין מניעה שאותו חייל יקבל תעודת הערכה על כך).

משכך, הצעת המשיב (אשר לדבריו הוצעה לעותרים זה מכבר, אך נדחתה על ידם) היא כי טרם חלוקת הפרס תועבר על ידי העותרים פנייה פרטנית אשר תכלול את שמות החיילים המועמדים לפרס ואת המאמרים הרלוונטיים, כדי שניתן יהיה לבחון האם ניתן לאשר את מועמדותם או לא, וזאת בשים לב לקשר בין המאמר שכתבו לבין התפקיד המבוצע על ידם בצה"ל (יוער, כי בתגובת המשיב הוצעה ההצעה ביחס לחלוקת הפרס בשנה הנוכחית, אלא שבינתיים מועד חלוקת הפרס חלף עבר. אף על פי כן, ניתן אך להניח כי ההצעה תקפה ורלוונטית גם לשנים הבאות).

על רקע האמור, טוען המשיב כי דין העתירה שלפנינו להידחות משני טעמים. ראשית, בשל היותה עתירה מוקדמת, שכן טרם מוצה ההליך לבחינה פרטנית של המאמרים - הליך אשר ייתכן והיה מעלה כי בפועל אין כל מניעה להעניק את הפרס לזוכים; שנית, משום שהעתירה אינה מגלה עילה להתערבות במדיניות הצבא, "שנעשית בהתאם למסגרת הנורמטיבית החלה בעניין, ובכלל זה פקודות צה"ל, ושהיא ראויה, סבירה ומידתית בהחלט".

9. ויובהר: המשיב מפנה בתגובתו לשלוש הוראות נורמטיביות הרלוונטיות לשיטתו לענייננו: (1) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979 (להלן: "חוק המתנות" או "החוק"), הקובע הוראות לעניין קבלת מתנות על ידי עובדי ציבור, ובכלל זה "חייל כמשמעותו בחוק השיפוט הצבאי, תשט"ו-1955"; (2) תקנות שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1980 (להלן: "התקנות"), שהותקנו מכוח החוק, ומורות בסעיף 4(ב) כי "לא תוקנה מתנה למקבלה אם יש בהקנייתה משום חשש לפגיעה בטוהר המידות..."; (3) פקודת המטכ"ל שהוזכרה לעיל (פ"מ 33.0112), שמטרתה "להוסיף על האמור בחוק שירות

הציבור (מתנות), התש"ם-1979 ובתקנות מכוח חוק זה", **ותחולתה מתפרסת גם על פרסים (בהתאם להגדרת מתנה בסעיף 1 לפקודה).**

10. **סעיף 5 לפקודת המטכ"ל קובע כי** "חייל לא יבקש ולא יקבל כל מתנה עקב היותו חייל, עקב תפקידו בשירות צבאי או תמורת מעשה שעשה במסגרת הצבא, מאדם (חייל או אזרח) או ממוסד, בארץ או בחוץ לארץ [...]". **סעיף 6 לפקודה מוסיף וקובע כי** "חייל שהוצעה לו מתנה, כאמור בסעיף 5 לעיל, יסרב לקבלה..." **(למעט בנסיבות מיוחדות שאינן רלוונטיות לענייננו). סעיף 7 לפקודה קובע מספר חריגים לאמור בסעיפים 5-6. סעיף 7(א) מתייחס ל**"מתנה קטנת ערך וסבירה", **ואינו רלוונטי לענייננו (שכן אין חולק כי גובה פרס ניב-יה עולה על הערך המקסימלי המותר בהקשר זה). סעיף 7(ג)(2) מאפשר קבלת** "פרס שהוענק לחייל על הישגיו שלא מאוצר המדינה..."**, בהתקיים מספר תנאים. אחד מהם (זה הנקוב בסעיף 7(ג)(2)(ב)), הוא כי** – "החייל קיבל אישור ר' אמ"ש להשתתפות בתחרות, טרם העברת מועמדותו לפרס". **ביחס לסעיף זה, שהוא הרלוונטי לענייננו, מציין המשיב, כי -**

> מדיניות הצבא בנוגע לקבלת אישור להשתתפות בתחרות [...] היא שאישור יינתן אם הפרס שבו מדובר אינו ניתן על דבר הקשור במילוי תפקידו של החייל בצבא, וזאת בראש וראשונה כדי להבטיח את טוהר מידותיו וניקיון הדעת של החייל במילוי תפקידו, כך שמתן הפרס, גם כאפשרות עתידית, אינו, ואף לא ייראה, כדבר שהיה לו חלק או השפעה על תפקידו של החייל, וזאת כעולה בקנה אחד גם עם הרציונל של חוק המתנות [...].
>
> [פסקה 18 לתגובת המשיב].

עוד מוסיף המשיב, כי -

> כאשר מדובר בפרס שמוענק בגין הישגים שקשורים לתפקיד הצבאי, עמדת המדינה היא כי מן הראוי שמכספי הפרס ייהנו כלל חיילי היחידה שבמסגרתה הושג ההישג המקצועי, ולא רק החייל שהגיש את מועמדותו לפרס.
>
> [פסקה 39 לתגובת המשיב].

11. לשיטת המשיב, הדוגמאות שניתנו במסגרת העתירה, כגון פרס בחידון התנ"ך, בתחרות שח-מט, או במרוץ הקפת התבור, הן דוגמאות לפרסים שניתנו למי שהם חיילים, שלא בגין הישג הקשור לתפקידם הצבאי. באשר להשוואה בין פרס ניב-יה לאות מצטיין

נשיא המדינה (הניתן לחיילים מצטיינים ביום העצמאות ומזכה במלגת לימודים), גורס המשיב כי זו אינה רלוונטית, ממספר טעמים: ראשית, נשיא המדינה הוא מוסד ממלכתי, והחיילים שלהם מוענק הפרס נבחרים על ידי צה"ל, כך שהדבר מקביל במידה רבה לאישור ראש אכ"א, הנדרש לקבלת הפרס בענייננו; שנית, מלגת הלימודים הניתנת במסגרת אות מצטיין הנשיא מועברת דרך "יחד למען החייל", שהוא הארגון הרשמי המורשה לגייס תרומות עבור הצבא (בהקשר זה מציין המשיב כי הוצע לעותרים בעבר כי כספי פרס ניב-יה ייתרמו ל"יחד למען החייל", ודרכו יועברו ליחידה שאליה משתייכים הזוכים בפרס); שלישית, אות מצטיין הנשיא אינו ניתן על פעולה או עבודה מסוימת שביצע החייל, אלא כהוקרה על מילוי תפקידו באופן כללי, ולאורך זמן.

דיון והכרעה

12. לאחר שעיינו בטענות הצדדים, הגענו כאמור למסקנה כי העתירה שלפנינו אינה מגלה עילה להתערבות במדיניות הצבא ובאופן יישומה. זאת, מהטעמים המפורטים להלן.

13. נקודת המוצא לדיוננו היא כי מדיניות הצבא, בכל הנוגע למערכת היחסים בינו לבין המשרתים בשורותיו, אינה חסינה מביקורת שיפוטית. היא נבחנת על-פי אמות המידה המקובלות המנחות את הפיקוח השיפוטי על מעשי הרשות הציבורית, ובכלל זאת: האם הצבא פועל בגדרי סמכותו; האם הוא עומד בקני המידה של הגינות ותום-לב המתחייבים מרשות ציבורית בביצוע תפקידה; האם החלטותיו חורגות מגדר הסבירות או מונחות משיקולי שרירות וטעמים בלתי עניינים וכיו"ב. בהקשר זה אף נפסק, כי מידת הריסון הננקטת, דרך כלל, בביקורת שיפוטית על מעשי המנהל, חלה ביתר שאת לגבי מדיניות הצבא ביחסיו עם חייליו (ראו: בג"ץ 9628/03 צרפתי נ' ראש אכ"א (7.3.2006).

14. השאלה הראשונית והמרכזית שלפנינו, היא האם מדיניות המשיב המוצהרת, שלא לאפשר לחייל לקבל פרס הנוגע לתפקידו הצבאי, היא מדיניות סבירה. המשיב נימק מדיניות זו ברצון למנוע מצב, או אף מראית עין של מצב, שבו שיקולים חיצוניים, שאינם נוגעים לצרכים צבאיים, כגון פרס כספי, ישפיעו על שיקול דעתו של החייל ועל מילוי תפקידו הצבאי. מדובר בהנמקה ראויה וסבירה, שאינה מקימה עילה להתערבות. זאת, בין היתר, בשים לב לרציונל העומד מאחורי חוק המתנות והתקנות שהותקנו מכוחו, שעניינם להבטיח את "טוהר המידות" בשירות הציבורי "ולשלול רינונים כי המתנה נועדה להשפיע על שיקול-דעתו של עובד הציבור" (כלשון המשנה לנשיא (כתוארו אז) השופט

אהרון ברק בבג"ץ 7074/93 סויסא נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מח(2) 749 (7.4.1994)). ויובהר: אין בדברים אלה כל כוונה לרמוז, חלילה, כי פרס ניב-יה השפיע או נועד להשפיע על טוהר המידות של הזוכים בו, אלא רק להבהיר כי מדיניותו העקרונית של צה"ל, האוסרת, ככלל, על חייל לקבל פרס בגין פעילות שבוצעה במסגרת תפקידו, היא, כשלעצמה, מדיניות סבירה, שאינה מקימה עילה להתערבות שיפוטית.

15. היבט נוסף שיש להידרש אליו, הוא האופן בו יישם הצבא את מדיניותו הכללית על המקרה הספציפי של פרס ניב-יה. לטענת העותרים, אף בהינתן המדיניות האמורה, אין מקום למנוע את חלוקת הפרס, שכן זה "ממילא אינו מחולק בגין מעשים שביצעו הזוכים במסגרת התפקיד, אלא בגין חיבור מאמרים אקדמיים שהקשר שלהם לפעילותם בצבא הוא עקיף בלבד, אם בכלל". בעניין זה מקובלת עלינו עמדת המשיב, לפיה "האפשרות שמא יש במאמרים היכולים להיות מועמדים לפרס ניב-יה משום קשר לביצוע תפקידם בצה"ל אינה אפשרות מוגזמת או דמיונית, ועל כן לא ניתן לשלול באופן גורף, ללא בחינה פרטנית וקונקרטית, אפשרות לקשר או זיקה בין המאמרים לבין תפקידם הצבאי של מחבריהם" (וראו בהקשר זה אמירתם של שלושה זוכי עבר בפרס, במסגרת מכתב תודה ששלחו לעותרים ביום 17.2.2010, לפיה "השאיפה לזכות בפרס הצטיינות יוקרתי זה נתנה לנו את הכוח לכתוב את המאמר המסתמך על עבודת המחקר שביצענו בתוך חיל האוויר בשנה האחרונה" – אמירה אשר צוטטה בתגובת המשיב).

16. בהקשר זה יוער, כי דווקא על רקע עמדת העותרים לפיה לא מתקיים קשר כאמור, נראית הצעת המשיב לבחינה מוקדמת של המאמרים הזוכים כבעלת פוטנציאל רב ליישוב המחלוקת באופן משביע רצון מבחינת שני הצדדים כאחד. ויובהר: העותרים, במסגרת תגובה שהגישו לתגובה המקדמית שהגיש המשיב, ביקשו להדגיש כי הצעה שכזו לא הוצעה להם מעולם עובר להגשת העתירה, וזאת בניגוד לעולה מתגובת המשיב. איננו מוצאים מקום להתעמק במחלוקת עובדתית זו, שעה שמועד חלוקת הפרס בשנה הנוכחית ממילא חלף, ופני החלטה זו צופים פני עתיד. אמנם, העותרים בתגובתם ציינו כי לא יהיו מוכנים לאמץ הצעה זו גם ביחס לשנים הבאות (ממספר טעמים וביניהם פגיעה בחופש האקדמי ובמעמד הפרס), ואולם אין לנו אלא לקוות כי יהיו נכונים לשקול אפשרות זו בשנית.

17. היבט שלישי שיש להידרש אליו הוא היבט ההפליה. לטענת העותרים, החלטת הצבא בעניין פרס ניב-יה אינה מתיישבת עם התנהלותו במקרים אחרים, דומים במהותם, ועל כן מהווה הפליה בלתי מוצדקת. בעניין זה ראוי להבחין בין שני סוגי מקרים: ראשית, מקרים שבהם גלוי על פני הדברים כי לא מתקיים קשר בין ההישג בגינו ניתן הפרס, לבין

תפקידו הצבאי של החייל. לקטגוריה זו משתייכות באופן ברור הדוגמאות של חידון התנ"ך, מרוץ הקפת התבור, תחרות שח-מט וכיוצ"ב. משלא מתקיים קשר כאמור, ברי כי עניינו בשוני רלוונטי, ועל כן אין מקום לטענת ההפליה; שנית, מקרים בהם מתקיים או יכול להתקיים קשר בין ההישג בגינו ניתן הפרס לבין השירות הצבאי. כך, למשל, לגבי אות מצטייני הנשיא - אין ספק כי זה ניתן כהוקרה על האופן בו מילא החייל את תפקידו. אף על פי כן, בשים לב לכך שהפרס ניתן לחיילים כהוקרה על מילוי תפקידם באופן כללי (על כלל משימותיו), כמו גם העובדה שהזוכים נבחרים על ידי צה"ל, יש כדי לשכנע כי אין עסקינן בהפליה אלא בשוני רלוונטי. שהרי, החשש (ולו התיאורטי) לפגיעה ב"טוהר המידות", שהוא הרציונל למדיניות צה"ל שתוארה לעיל, אינו מתקיים במקרה זה.

18. באשר לטענת העותרים (שנטענה בשולי עתירתם) לפיה החלטת הצבא פוגעת באינטרס ההסתמכות שלהם, לאור השנים הארוכות בהן חולק הפרס באישור ומעורבות צה"ל – הרי שגם טענה זו דינה להידחות, משאין חולק כי צה"ל, ככל רשות מנהלית, מחויב לבחון את מדיניותו מעת לעת. משנמצא רציונל תקף למדיניות הצבא העדכנית, אין לומר כי העובדה שצה"ל אפשר את חלוקת הפרס בעבר ללא בדיקת הקשר שבין המאמר לבין השירות הצבאי, כובלת אותו למתן אישור עתידי לעולם ועד, חרף מדיניותו העדכנית. לכך יש להוסיף את העובדה כי מהתכתבויות הצבא מול העותרים עולה באופן ברור כי נעשו מאמצים רבים מצדו ליישב בין מדיניותו העדכנית לבין המשך חלוקת הפרס.

19. לאור כל האמור אין מקום להתערב במדיניות הצבא והחלטותיו, ואין מנוס מלקבוע כי דין העתירה שלפנינו להידחות. זאת, חרף ההבנה לרצונם של העותרים, ולכאבם על מה שהם רואים כהתערבות בלתי נחוצה בדרך ההנצחה בה בחרו. אין לנו אלא לחזור על המלצתנו, כי העותרים ישקלו שוב את הצעת המשיב, באופן שיאפשר את המשכו של מפעל ההנצחה המרשים והמבורך שייסדו לזכר בנם זכרונו לברכה.

אין צו להוצאות.

ניתן היום, כ"ו באדר ב התשע"ט (2.4.2019).

שופטת	שופטת	שופט